

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ПАТЕНТОЗНАВСТВО

підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Патентознавство» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2023 р.

Розробник: Бояр Андрій Олексійович, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від 10 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

Бояр А. О.

© Бояр А. О., 2026

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: 180 / 6		Рік навчання: <i>4-ий</i>
		Семестр: <i>8-ий</i>
ІНДЗ: <i>немає</i>		Лекції: <i>16 год.</i>
		Практичні: <i>36 год.</i>
		Самостійна робота: <i>116 год.</i>
		Консультації: <i>12 год.</i>
Мова навчання	Форма контролю: залік	
	<i>українська</i>	

II. Інформація про викладача

ППП: Бояр Андрій Олексійович

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри, професор кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: 0662857460, Andrij.Boyar@vnu.edu.ua.

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. У курсі «Патентознавство» вивчаються: поняття інтелектуальної власності; місце патентного права у системі права інтелектуальної власності; суб'єкти та об'єкти патентного права; набуття прав на об'єкти промислової власності; способи комерціалізації об'єктів патентного права; захист об'єктів промислової власності.

Предметом вивчення освітнього компонента «Патентознавство» є суб'єкти та об'єкти патентного права, процедура набуття прав на рінні об'єкти промислової власності, способи комерціалізації та захист цих прав.

Пререквізити

ВОК «Патентознавство» базується:

а) на вивченні таких ОК як фармацевтичне право та законодавство та інтегрується з ОК фармацевтичний менеджмент та маркетинг, організація та економіка фармацевції, фармакоекономіка;

б) закладає основи професійної підготовки майбутнього фахівця та відіграє важливу роль у формуванні підходів до стратегічного мислення, прийняття управлінських рішень у міжнародному бізнес-середовищі, оцінки патентоспроможності фармацевтичної продукції та планування її комерціалізації.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета та завдання вивчення ВОК «Патентознавство». Вивчення даного курсу спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо системи правової охорони об'єктів промислової власності в Україні і світі, практичних умінь та навичок щодо застосування профільного законодавства в сфері охорони патентних прав; поглиблене вивчення відносин щодо створення та обігу об'єктів промислової власності, опанування правового механізму їх регулювання, отримання навиків комерціалізації та захисту майнових та особистих немайнових прав промислової власності.

3. Soft skills:

- уміти ідентифікувати об'єкти патентного права (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, тощо) у повсякденному житті та розуміти їх місце у системі об'єктів права інтелектуальної власності;

- розуміти та аналізувати обсяг і спектр охорони різних об'єктів патентного права;

- набувати права на різні об'єкти патентного права (патентувати), комерціалізувати та захищати ці права.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Сем.	Конс.	Сам. р.	
Тема 1. Поняття та еволюція інтелектуальної власності та патентного права	13	2	2	1	8	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 2. Сутність та теоретичні патентознавства	13	2	2	1	8	
Тема 3. Суб'єкти патентного права	13	1	2		10	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 4. Об'єкти патентного права	13	1	4	1	7	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 5. Особливості патентознавства у фармацевтичній галузі	13	1	2	1	9	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 6. Особливості охорони винаходів та корисних моделей	13	1	2	1	9	

Тема 7. Особливості охорони промислових зразків	14	1	2	2	9	$T(5)+УВ(5) / 2 = 5$
Тема 8. Торговельні марки, комерційні найменування і комерційні таємниці у фармації	14	1	4	2	7	$T(5)+УВ(5) / 2 = 5$
Тема 9. Процедура патентування фармацевтичних досягнень	12	1	2	1	8	$T(5)+УВ(5) / 2 = 5$
Тема 10. Об'єкти патентного права як товар та об'єкт економічних трансакцій	12	1	2	1	8	$T(5)+УВ(5) / 2 = 5$
Тема 11. Способи комерціалізації об'єктів патентного права	12	1	2	1	8	
Тема 12. Оцінка вартості прав на об'єкти патентного права	11	1	2		8	
Тема 13. Види правопорушень на у сфері патентного права	11	1	2		8	$T(5)+УВ(5) / 2 = 5$
Тема 14. Форми, порядки та способи захисту патентних прав	12	1	2		9	
Контрольна робота	4	-	4			$T(5) + УВ(5) / 2 = 5$
Всього годин / Балів	180	16	36	12	116	5 балів / 200 балів

*Форма контролю: Т – тести, УВ – усна відповідь.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	К-сть год
1	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Поняття та еволюція інтелектуальної власності та патентного права»	8
2	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Сутність та теоретичні патентознавства»	8
3	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Суб'єкти патентного права»	10
4	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Об'єкти патентного права»	7
5	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Особливості патентознавства у фармацевтичній галузі»	9
6	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Особливості охорони винаходів та корисних моделей»	9
7	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Особливості охорони промислових зразків»	9
8	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Торговельні марки, комерційні найменування і комерційні таємниці у фармації»	7
9	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Процедура патентування фармацевтичних досягнень»	8
10	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Об'єкти патентного права як товар та об'єкт економічних трансакцій»	8
11	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Способи комерціалізації об'єктів патентного права»	8
12	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Оцінка вартості прав на об'єкти патентного права»	8
13	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Види правопорушень на	8

	у сфері патентного права»	
14	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Форми, порядки та способи захисту патентних прав»	9
Всього		116

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами

університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перекладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до підсумкового контролю:

- 1) Розкрийте поняття інтелектуальної власності та її місце в системі цивільного права.
- 2) Охарактеризуйте історичні етапи становлення патентного права у світі.
- 3) Які міжнародні договори у сфері охорони промислової власності відіграли ключову роль у розвитку патентного права?
- 4) У чому полягає відмінність між авторським правом і патентним правом?
- 5) Визначте предмет і метод патентознавства як навчальної та наукової дисципліни.
- 6) Які основні принципи патентного права?
- 7) Розкрийте поняття патентної інформації та її значення.
- 8) У чому полягає роль патентних досліджень у науково-технічній діяльності?
- 9) Хто є суб'єктами патентного права?
- 10) Які права та обов'язки має винахідник?
- 11) У чому особливості правового статусу роботодавця щодо службового винаходу?
- 12) Які функції виконує патентний повірений?
- 13) Які об'єкти належать до сфери патентного права?
- 14) Дайте визначення винаходу та корисної моделі.
- 15) Що таке промисловий зразок і які його ознаки?
- 16) Які об'єкти не підлягають патентній охороні?
- 17) У чому специфіка патентування лікарських засобів?
- 18) Які обмеження існують щодо патентування фармацевтичних винаходів?
- 19) Що таке «друге медичне застосування» та як воно охороняється?
- 20) Які умови патентоздатності винаходу?
- 21) У чому різниця між винаходом і корисною моделлю?
- 22) Які строки чинності патентів на винахід і корисну модель?
- 23) У чому полягає процедура експертизи заявки на винахід?

- 24) Які критерії охороноздатності промислового зразка?
- 25) Який строк правової охорони промислового зразка?
- 26) У чому різниця між промисловим зразком і об'єктами авторського права?
- 27) Що таке торговельна марка та які її функції?
- 28) У чому особливості реєстрації торговельної марки у фармацевтичній сфері?
- 29) Що таке комерційна таємниця та як вона охороняється?
- 30) Чим відрізняється торговельна марка від комерційного найменування?
- 31) Які етапи подання та розгляду заявки на патент у фармації?
- 32) Які документи входять до складу патентної заявки?
- 33) Що таке міжнародне патентування та які його переваги?
- 34) У чому полягає економічна сутність патенту як товару?
- 35) Які форми передачі прав на об'єкти патентного права існують?
- 36) Що таке ліцензійний договір та які його види?
- 37) У чому полягає франчайзинг як спосіб комерціалізації?
- 38) Які основні підходи до оцінки вартості патентних прав?
- 39) Які види порушень патентних прав існують?
- 40) Які способи судового та позасудового захисту патентних прав передбачені законодавством?

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. та допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 276 с.
2. Господарський кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144 [URL://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text)
3. Даниленко Ю. А., Юрчишин О. Я. Інтелектуальна власність. Практичні аспекти: посібник; під ред. Б. В. Гриньова. Харків: Вид-во «ІСМА», 2023. 377 с. [URL:https://ela.kpi.ua/bitstreams/ac752821-acab-49d6-b9ef-dc7d0849ef5d/download](https://ela.kpi.ua/bitstreams/ac752821-acab-49d6-b9ef-dc7d0849ef5d/download)
4. Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності Міністерства економіки України. URL: <http://surl.li/cgrys>
5. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін.: за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text)

7. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
9. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство: навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за технічними спеціальностями. 5-те видання, перероблене і доповнене. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 248 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/83344046-ce5c-43d2-8e66-df34440b6531/download>
10. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 32) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
11. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
12. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 34 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
13. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). URL: <http://www.ukrpatent.org>
14. Цивільний процесуальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>